

S názorem tu hájeným nesouhlasí Löffler (Oesterr. Rechtsprechung in Strafsachen čís. 108) v poznámkách k rozhodnutí nejv. s. víd. čís. 3734 sb. a dovolává se v těchto poznámkách panující nauky. Přes to Nejvyšší soud setrval při onom názoru, neboť ustanovení §u 5 odst. druhý tr. zák. jest doslovem §u 216 tr. zák. vyloučeno a nelze se ho proto dovolávat k odůvodnění opačného názoru. Nemá-li však onen názor nauky podle předchozích úvah opory ani v onom hlavním argumentu, na němž je budován, je tím zároveň již také dovedena správnost opačného právního názoru, podle něhož také pachatel hlavního trestného činu zodpovídá jak za spoluvinu na trestném nadřzování, spáchaném třetími osobami, tak i za daných okolností za pokus svedení k němu, o který jde v souzeném případě. Zákonem pachateli zaručené právo, nepřispívati sám ku svému vlastnímu usvědčení nebo stížení svého postavení, nelze rozšiřovati ve výsadu, by směl beztrestně jako původce zneužívat k dosažení svých cílů trestné činnosti jiných. Že pachatel, který si počíná tímto způsobem, vybočuje nedovoleně z mezí onoho svého oprávnění, je dále patrné též z toho, že toto oprávnění zahrnuje v sobě, jak tomu nasvědčují předpisy §§u 200—203 a 245 i 25 tr. ř., výhody rázu v podstatě negativního, kdežto pojmu spoluviny na zločinu (přestupku) nadřzování i pojmu pokusu svedení k nim odpovídá činnost povahy převážně pozitivní. Podotknuto budiž, že rozsudek dovolává se ve svých důvodech nepřipadně rozhodnutí sb.n. s. č. 456, které se právní otázky, jejíž řešení vyžaduje souzený případ, ani přímo ani nepřímou nijak nedotýká, řešíc výhradní otázku trestní zodpovědnosti za přímé pachatelství zločinu podle §u 214 tr. zák. u ukrývače který sám přichází v úvahu jako podezřelý z hlavního trestného činu.

Čís. 2313.

»Léčením« ve smyslu §u 356 tr. zák. jest i léčení ran (§ 357 tr. zák.). S hlediska §u 356 tr. zák. se nevyžaduje zavinění ve smyslu §u 335 tr. zák.; stačí pouhá nevědomost (nešikovnost) sama o sobě.

Podmíněně odsouzení (zák. ze dne 17. října 1919, č. 562 sb. z. a n.).

Podle §u 1 zákona nelze podmíněčně odložit jině tresty než tresty na svobodě a peněžitě.

Trest podle §u 356 tr. zák. nelze podmíněně odložit (§ 281 čís. 11 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 12. března 1926, Zm I 857/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 10. září 1925, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§u 356, 357 tr. zák., zapovězeno mu provozování lékařství dotud, až v nové zkoušce dokáže, že nabyl vědomostí, jichž se mu nedostávalo, a povolen mu podmíněně odklad výkonu tohoto trestu se zkušební dobou tří let. Výrok napadeného rozsudku opravil v ten smysl, že z něho vyloučil § 357 tr. zák. Naproti tomu vyhověl zmáteční stížnosti státního zastupitelství, zrušil napadený rozsudek ve výroku o podmíněném odsouzení jako zmátečný a vyslovil trest bezpodmínečný. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Stížnost obžalovaného namítá po stránce hmotněprávní (čís. 9 a) §u 281 tr. ř.), že byl oproti obžalobě, znějící pouze na přečin podle §u 357 tr. zák., odsouzen též podle §u 356 tr. zák. To prý je nesprávné. Neboť, i když jsou obě skutkové podstaty §u 356 a 357 tr. zák. ohroženy týmž trestem, není prý pro obžalovaného lhostejno, zda je odsouzen jen podle §u 357 tr. zák., tudíž pro nešikovnost při operaci, či také podle §u 356 tr. zák. pro chyby z nevědomosti při léčení, zvláště když nová zkouška před lékařskou fakultou může býti rozdílnou podle toho, zda padá mu za vinu nešikovní operace, či jiná nevědomost. Stížnost jest bezdůvodna. Poukazuje sama na zákon ze dne 17. února 1873, čís. 25 ř. zák., kterým byl zrušen rozdíl mezi ranhojičstvím na jedné a ostatními obory lékařské vědy na straně druhé. V důsledku toho je každý k provozování veškerého lékařství kvalifikovaný lékař oprávněn vykonávat lékařskou praxi v každém směru bez jakéhokoli omezení, tudíž i provozovati ranhojičství. Rozlišování mezi §em 356 tr. zák. a §em 357 tr. zák. není proto nyní případným, poněvadž mělo význam jen pro poměry doby, v níž trestní zákon vznikl. Nynějším poměrům hoví již pouhé ustanovení §u 356 tr. zák., ježto podle nynějšího stavu věci dlužno »léčením« rozuměti všechny jeho způsoby bez rozdílu, tudíž i léčení ran. Odsouzení obžalovaného podle §u 356 tr. zák. odpovídá tudíž zákonu a citování §u 357 tr. zák. vedle §u 356 tr. zák. je nemístným. Ostatně citací tou nestala se obžalovanému křivda, ježto nalézací soud nevycházel z předpokladu, že tu jde o dvě různé skutkové podstaty a nevezal při výměře trestu souběh za okolnost přitěžující. Pro rozlišování mezi podstatami podle §§ 356 a 357 tr. zák. není také proto důvodu, ježto zákon stojí na stanovisku, že lékaři jest zakázati vykonávání v e š k e r é h o lékařství, ať se při jeho vykonávání dopustil chyb z kteréhokoli oboru lékařské vědy. Zákon předpokládá, že, nedostává-li se lékaři potřebných vědomostí a dovedností v jednom odvětví, jest obava, že mu chybí vědomosti i v odvětví druhém. Obsahuje proto také § 356 tr. zák. jedinou přesně upravenou trestní sankci, která vzhledem k poukazu §u 357 tr. zák. na § 356 tr. zák. platila i pro § 357 tr. zák. a nečiní rozdíl mezi jednotlivými odvětvími lékařské vědy.

Stížnost namítá dále, že skutkové podstaty §§ů 356 a 357 tr. zák. jsou jednotlivými druhy všeobecného ustanovení §u 335 tr. zák. a že tudíž i při nich musí býti zjištěno zavinění ve smyslu §u 335 tr. zák., nikoli pouhá nevědomost nebo nešikovnost. Leč podle jasného znění, přirozeného smyslu a nepochybného účelu §§ů 356 a 357 tr. zák. stačí ke skutkové podstatě již zjištění pouhé nevědomosti a nešikovnosti. Zákon spatřuje již v těchto nedostatecích zavinění, jak to také vychází zřejmě již z nadpisu k oněm §§ům: »Provinění se lékaře (ranhojiče) nevědomostí.« Slušíť za to míti, že takové hrubé nedostatky, ohrožující obecnost v jeho nejdražších statcích, jakými jsou zdraví a život, mohou míti svou příčinu jen v nedbalém neosvojení si dostatečných vědomostí, ať již za studií neb pozdějším nezdokonalováním se dalším sebevzděláváním. Pokud zmateční stížnost uplatňuje, že obžalovanému při

operaci kleště sklouzly jen nahodile a že proto nelze mluvit o nevědomosti nebo nedovednosti, činí tak v rozporu se zjištěným stavem věci a nelze proto k této její obraně míti zření. Bezdůvodnou zmateční stížnost obžalovaného bylo proto zavrhnouti.

Odůvodněnou jest však zmateční stížnost státního zastupitelství. Nalézací soud vyslovil, že se trest obžalovanému podle §u 356 tr. zák. uložený a pozůstávající v tom, že se mu zapovídá provozování lékařství dotud, až v nové zkoušce dokáže, že nabyl vědomostí, jichž se mu nedostávalo, — odkládá ve smyslu zákona o podmíněném odsouzení čís. 562/1919 na dobu tří let. Právem uplatňuje zmateční stížnost státního zastupitelství, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 11 §u 281 tr. ř., že oním výrokem vykročil soud ze své moci trestní. Neboť v §u 1 zák. čís. 562/1919 dává se soudu právo odložití z podstatných důvodů výkon trestu p e n ě ž i t ě h o a trestu na s v o b o d ě. Zákon mluví pouze o těchto dvou trestech a vypočítává tudíž výčetmo ty druhy, ohledně kterých připouští použití zákona o podmíněném odsouzení. Zápověď provozování lékařství nespadá však pojmově ani pod trest peněžitý ani pod trest na svobodě. Mínil-li obžalovaný v odvodu, že zákon rozumí pod trestem peněžitým vůbec tresty majetkové, jest na omylu. Trestní zákon vypočítává pro dosah přečinů a přestupků v §u 240 zvláštní druhy trestů, mezi nimi zejména tresty a) peněžitě, b) propadnutím zboží, věcí prodejných neb náradí, c) ztrátu práv a daných povolení. V §u 259 tr. zák. vyslovuje se zásada, že nesmí se zaměňovati druh trestu, určený pro každý jednotlivý trestný čin, od kteréhožto zákazu činí výjimku pouze v §§ech 260 a 261 tr. zák. Z toho plyne, že zákon přesně rozlišuje mezi jednotlivými druhy trestů a že tak činí najmě mezi trestem peněžitým a trestem pozůstávajícím ve ztrátě práv a daných povolení, pod kterýžto druh spadá nepochybně zápověď provozování lékařství ve smyslu §u 356 tr. zák. Byť i druhy trestů v §u 240 tr. zák. pod a)—c) daly se podřaditi pod všeobecný pojem trestů majetkových, nelze z toho dovozovati, že zákon o podmíněném odsouzení míní pod peněžitými tresty vůbec všechny tresty majetkové. Nelzeť z toho, že doslov zákona připouští podmíněné odsouzení jen ohledně u r ě ě h o druhu majetkových trestů, argumentací a minori ad maius, dovozovati přípustnost podmíněného odsouzení pro c e l o u s k u p i n u majetkových trestů. Kdyby to zákonodárce byl zamýšlel, jistě by to byl výslovně vyjádřil. Ani z ustanovení §u 5 zák. o podm. odsouzení nemůže obžalovaný nic vytěžiti. Zákon tu jedná jen o trestech vedlejších, opatřeních zabezpečovacích, právních následcích, spojených s odsouzením, dále o výroku o náhradě útrat řízení trestního, o nárocích soukromoprávních a konečně o propadnutí věci. Jen těchto výčetmo uvedených předmětů dotýkají se předpisy §u 5 a nelze proto seznati, jak proti jeho jasnému doslovu a smyslu lze z něho usuzovati na přípustnost podmíněného odsouzení i při trestu podle §u 356 tr. zák.; vyplýváť tu i z poslední věty §u 35 a 267 tr. zák., že se na zvláštní samostatné povaze onoho trestu ničeho nemění, byť tu i šlo o souběh s jiným trestným činem. Podle toho jest použití podmíněného odsouzení na trest podle §u 356 tr. zák. zásadně vyloučeno a porušil proto nalézací soud svým

rozhodnutím zákon. Napadá proto státní zastupitelství rozhodnutí soudu právem opravným prostředkem zmateční stížnosti, jenž má místo vždy, jde-li o porušení zásad zákonem o podmíněném odsouzení závazně vyslovených; v souzeném případě vykročil soud, porušiv předpis §u 1 zákona o podmíněném odsouzení, z mezi své moci trestní a dovoláváno jest se proto právem důvodu zmatečnosti čís. 11 §u 281 tr. ř. Odvolání přichází v úvahu jen tehdy, když domáháno jest se nápravy nesprávných výsledků volného uvažování soudcovského v případě, v kterém jinak soud pohyboval se v mezích zákona o podmíněném odsouzení. Odůvodněné zmateční stížnosti státního zastupitelství bylo proto vyhověti a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 2314.

Zločinu podle §u 104 tr. zák. může se dopustiti nejen úředník, který veřejnou záležitost přímo rozhoduje, nýbrž i onen, který rozhodnutí věcně připravuje (při něm spolupůsobí).

I předchozí usnesení obecní komise (živnostenské) jest připravováním rozhodnutí městské rady (spolupůsobením při něm).

Skutkový znak nepřímého braní darů jest naplněn i tehdy, když pachatel přijal dar pro politickou stranu, jejímž jest členem.

Ve smyslu posl. odstavce §u 104 tr. zák. (ve znění §u 9 zák. ze dne 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n.) jest vysloviti i propadnutí daru, jímž pachatel již disponoval (jejž vrátil).

Otázka, komu má býti dar odevzdán, jest otázkou ryze administrativní; zjednatí nápravu jest tu povolán vrchní zemský soud (§ 15 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 15. března 1926, Zm II 559/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného a státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 25. září 1925, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem braní darů ve věcech úředních podle §u 104 tr. zák. a pokud jím byl odsouzen k odevzdání přijatého daru 1000 Kč chudinskému fondu v Brně, a ne státu, a zamítl v zasedání neveřejném odvolání státního zastupitelství z výroku, jímž byl obžalovaný odsouzen k odevzdání přijatého daru 1000 Kč chudinskému fondu v Brně a ne státu, s tím, že o dozorčí stížnosti státního zastupitelství rozhodne vrchní zemský soud v Brně. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Zmateční stížnost obžalovaného jest bezdůvodna i po stránce hmotně-právní. Stížnost označuje především odsuzující výrok právně pochybeným proto, že podměttem zločinu podle §u 104 tr. zák. může býti jen úředník, jenž koná správu spravedlnosti, propůjčuje služby nebo rozhoduje veřejné záležitosti, čehož prý u stěžovatele vůbec nebylo, ježto nebyl členem městské rady, ve věci podle zákona rozhodující, nýbrž jen